

De Wgr en de nieuwe instrumenten in de Wgr

Gemeenteraad Buren
28 november 2023

Jan Willem Botter

Programma

PRO

1. Wgr en gemeenschappelijke regelingen – een korte introductie
2. De gewijzigde Wgr en haar nieuwe instrumenten
 - a. Doel wetswijziging
 - b. Instrumenten
 - c. Proces

PROOF

24-11-2023

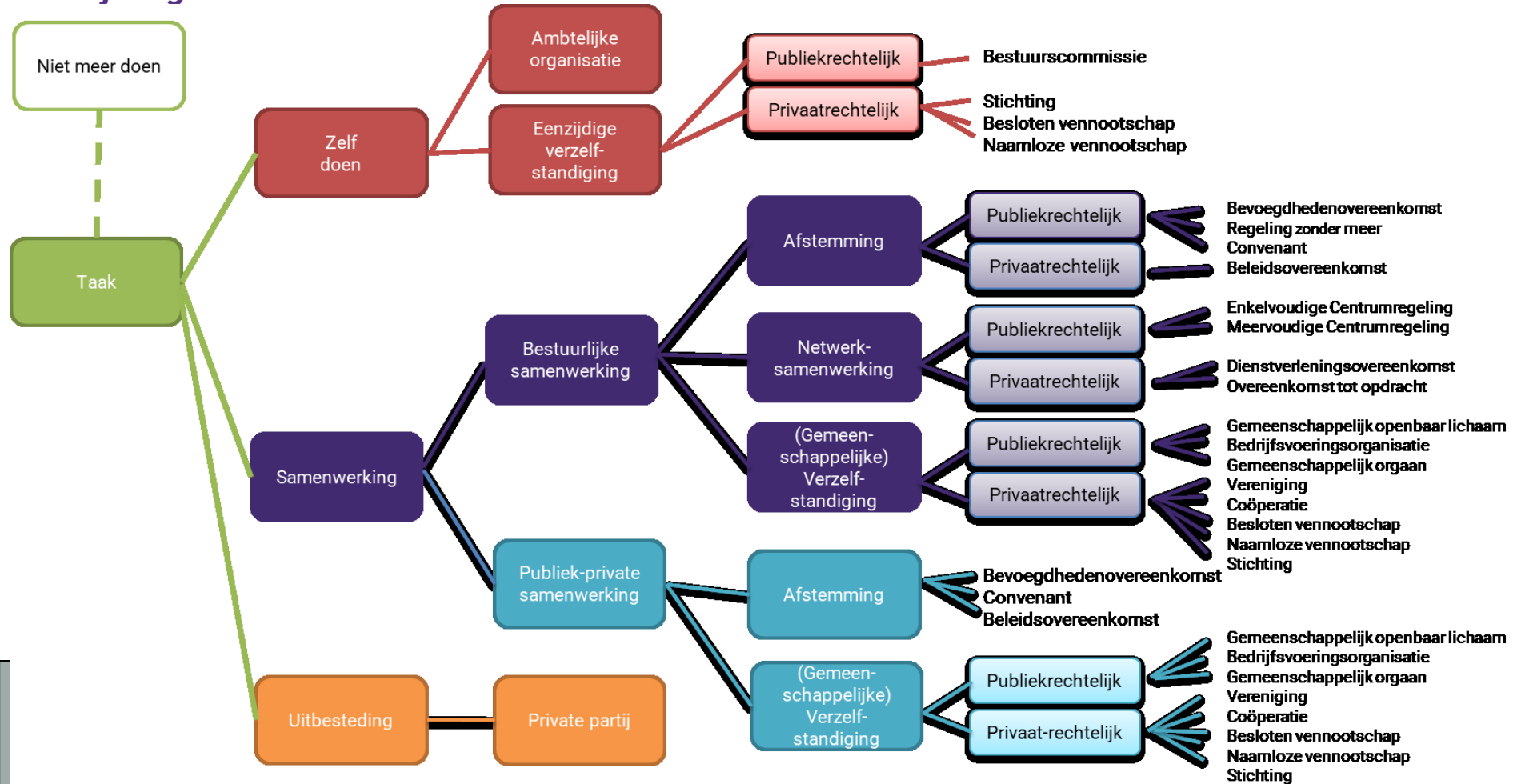

1. Wgr en gemeenschappelijke regelingen

Een korte introductie

1. Taakbeartiging door overheidsorgane

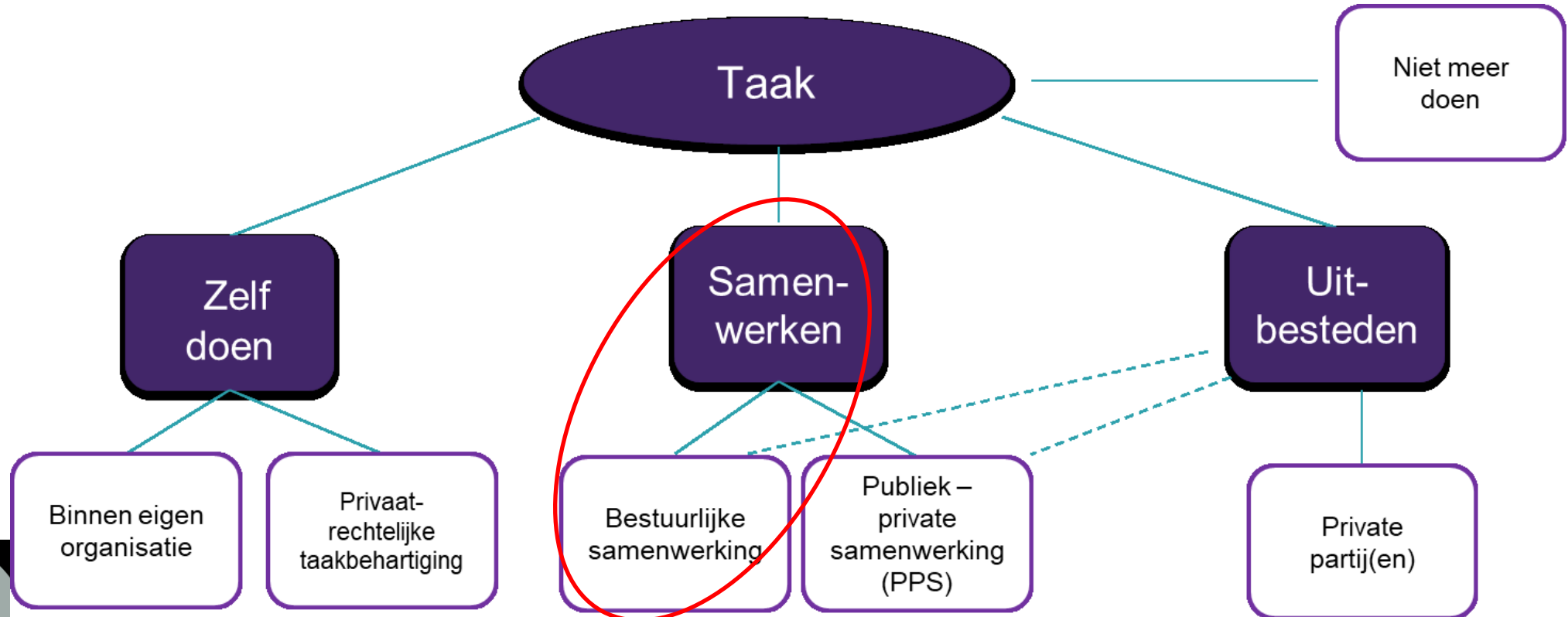
De mogelijkheden zijn legio!

1. Gemeenschappelijke regeling: altijd een samenwerking!

Waarom samenwerken?

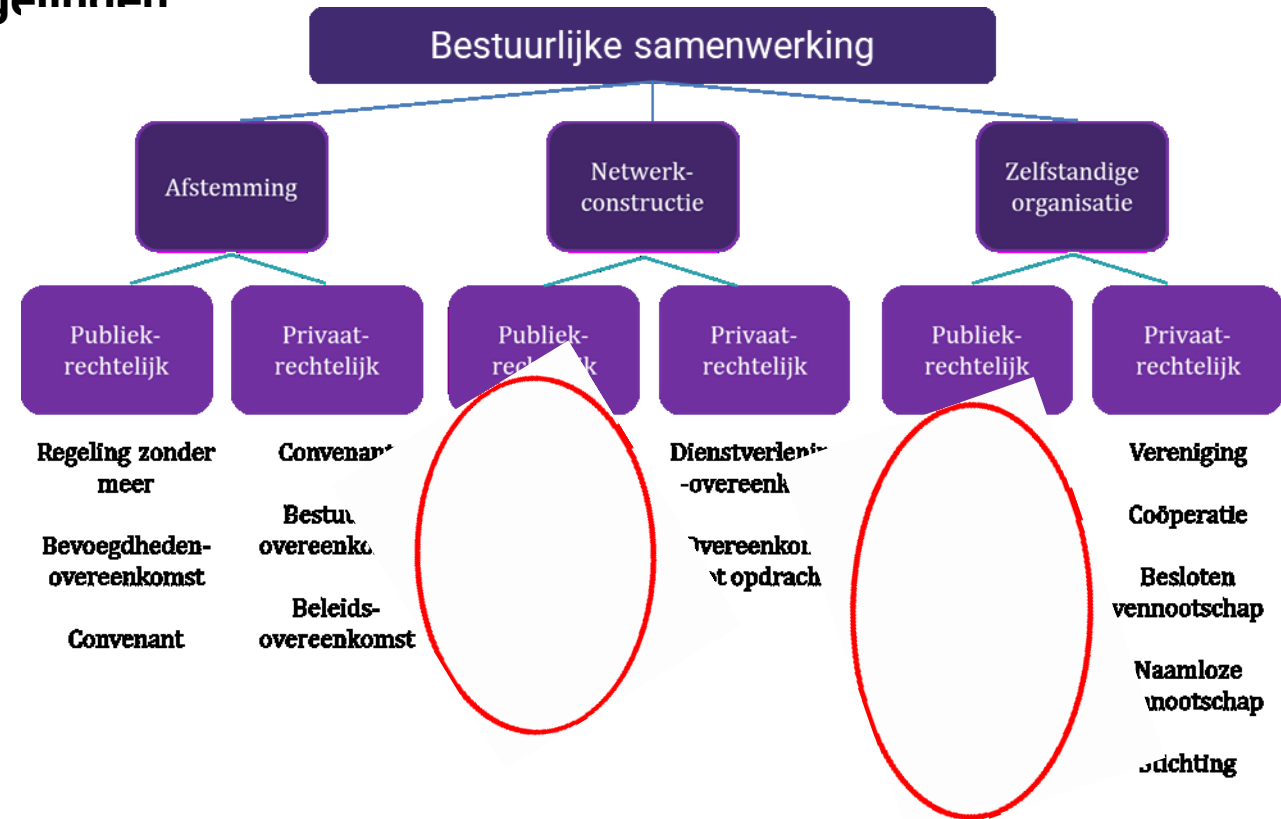
- Realiseren van maatschappelijke opgaven, vergroten van bestuurlijke slagkracht en ontwikkelen van beleid.

1. Gemeenschappelijke regeling: altijd een samenwerking!

Verskillende kenmerken gemeenschappelijke regelingen

- Organen;
- Mogelijkheden tot deelnemen
 - Raden
 - Colleges
 - Gemengde regeling
- Mogelijkheden tot bevoegdheidstoedeling
 - Delegatie
 - Mandaat

1. Gemeenschappelijke regelingen gemeente Buren

Bestuursorganen van de gemeente Buren nemen deel in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- Avri
- GGD Gelderland-Zuid
- Omgevingsdienst Rivierenland
- Regio Rivierenland
- Regionaal Archief Rivierenland
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
- Werkzaak

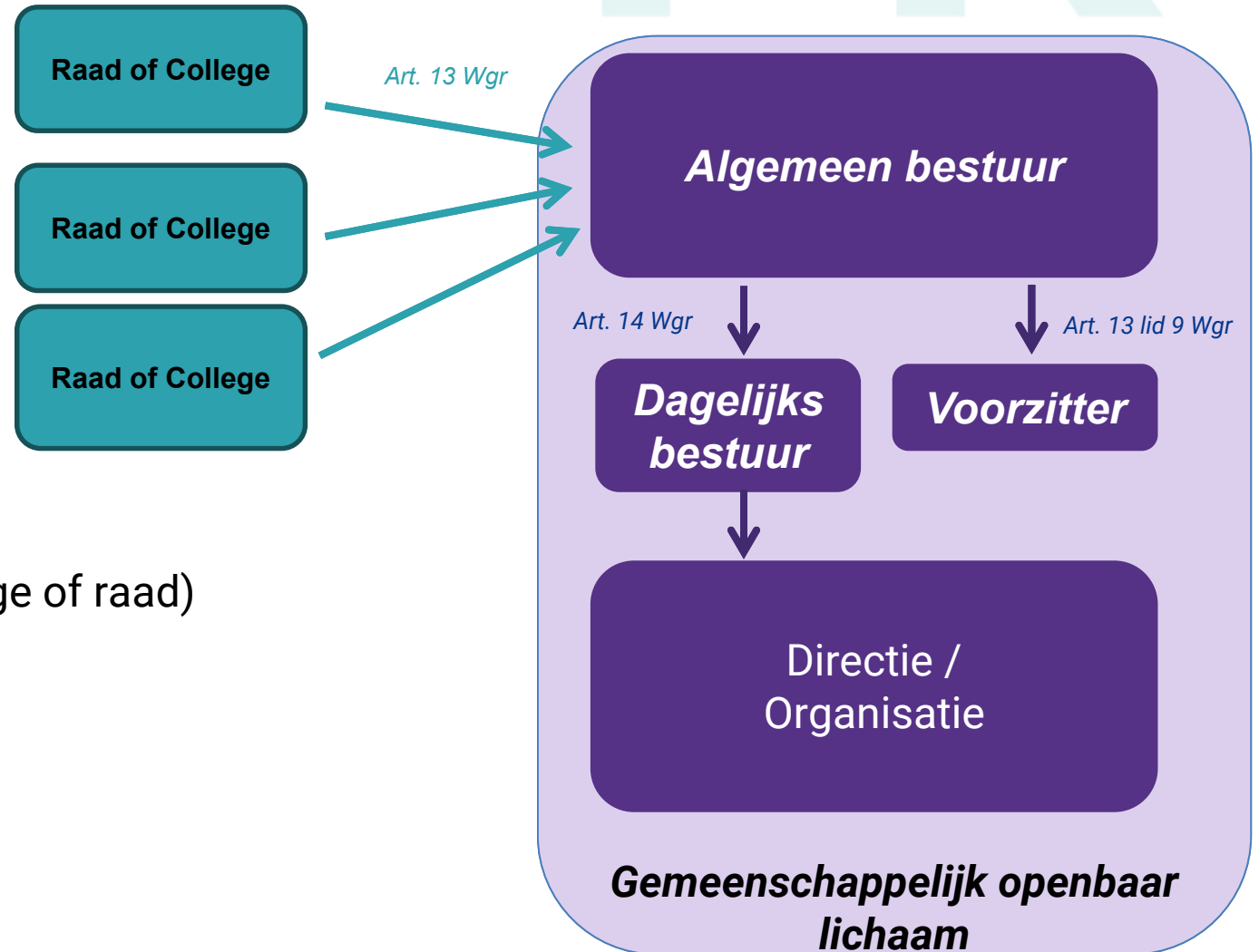
Overeenkomst:

- **Allemaal gemeenschappelijk openbaar lichaam!**

Verschillen:

- **gemengde regelingen (Avri, Regio Rivierenland)**
- **collegeregelingen (GGD Gelderland-Zuid, ODR, RAR, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Werkzaak)**

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam: Governance

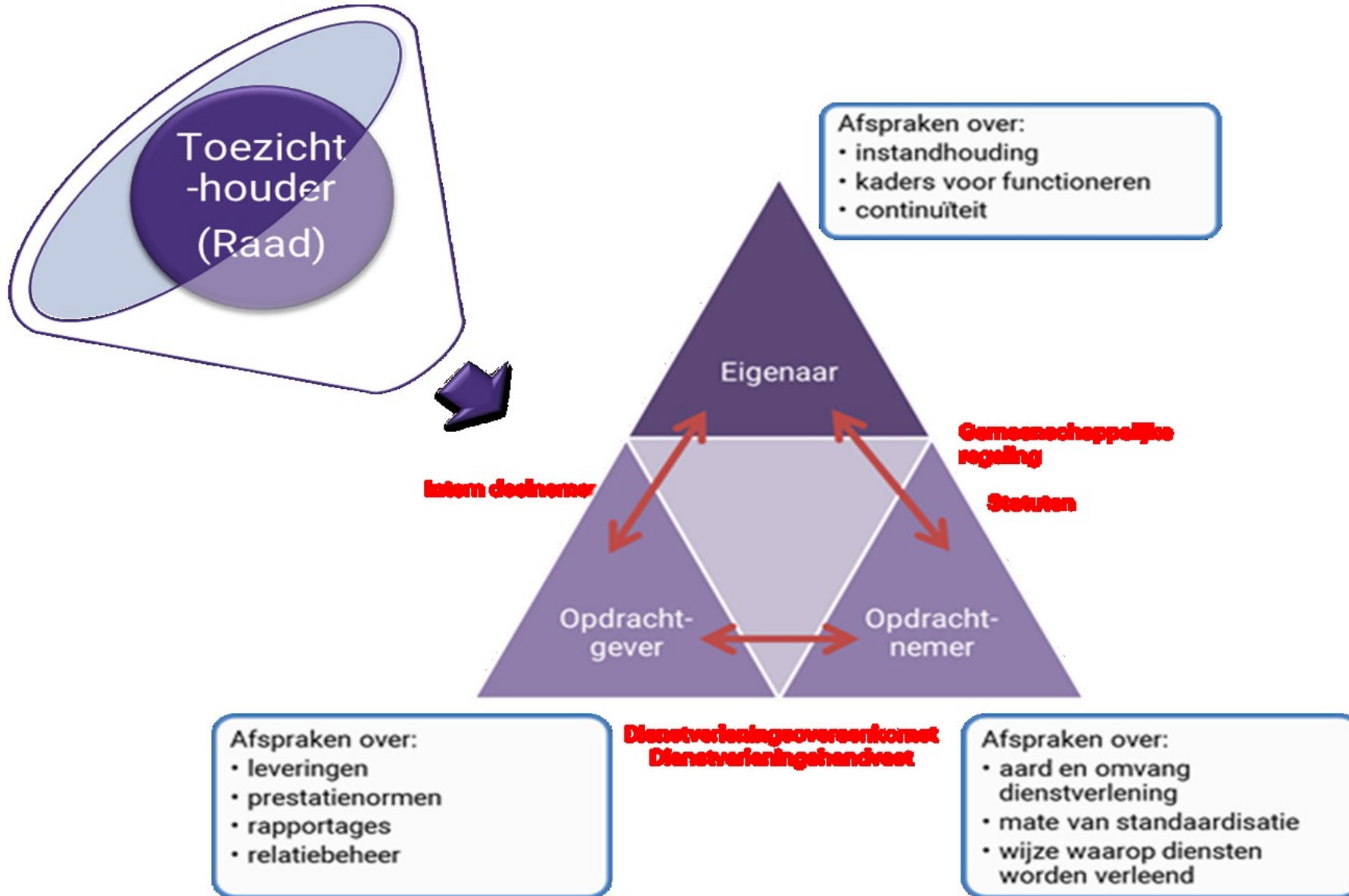

NB:

- **Raads- of gemengde regeling:**
 - AB-leden gekozen door de raad (uit college of raad)
- **Collegeregeling:**
 - AB-leden gekozen door en uit het college

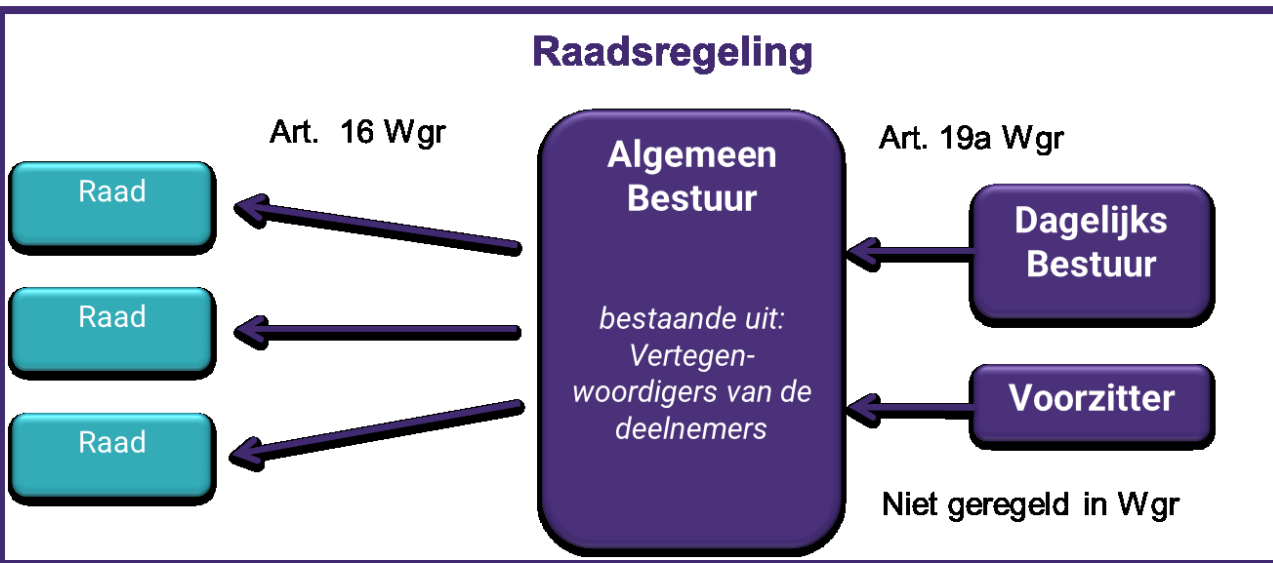
1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam

samenwerking

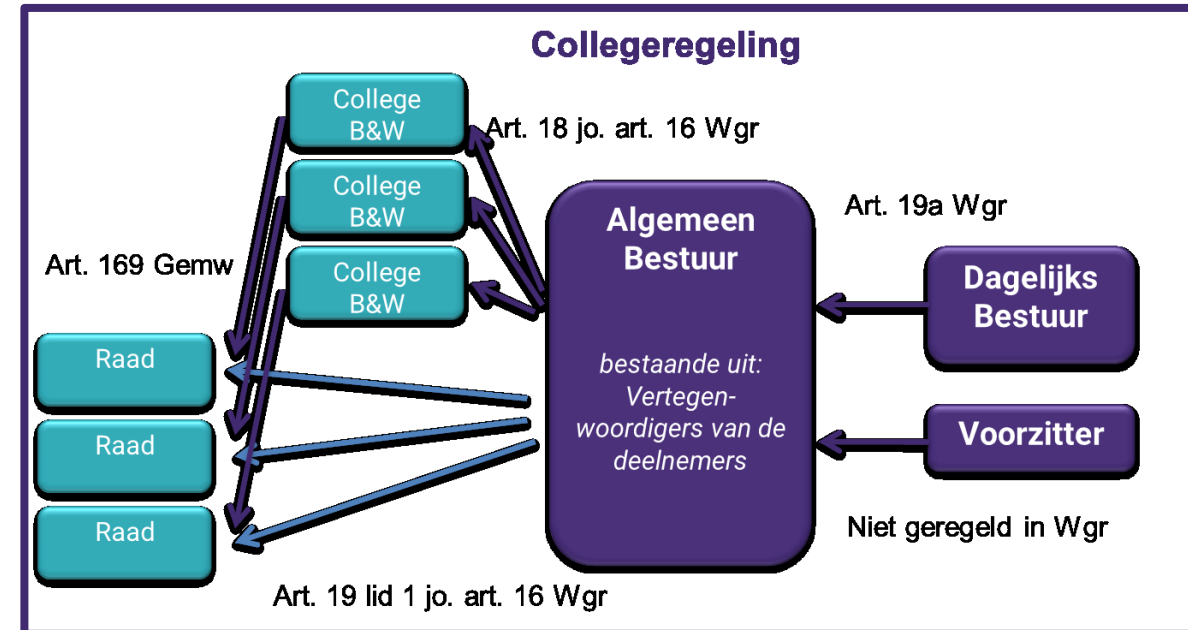

1. Gemeenschappelijk openbaar lichaam: verantwoording

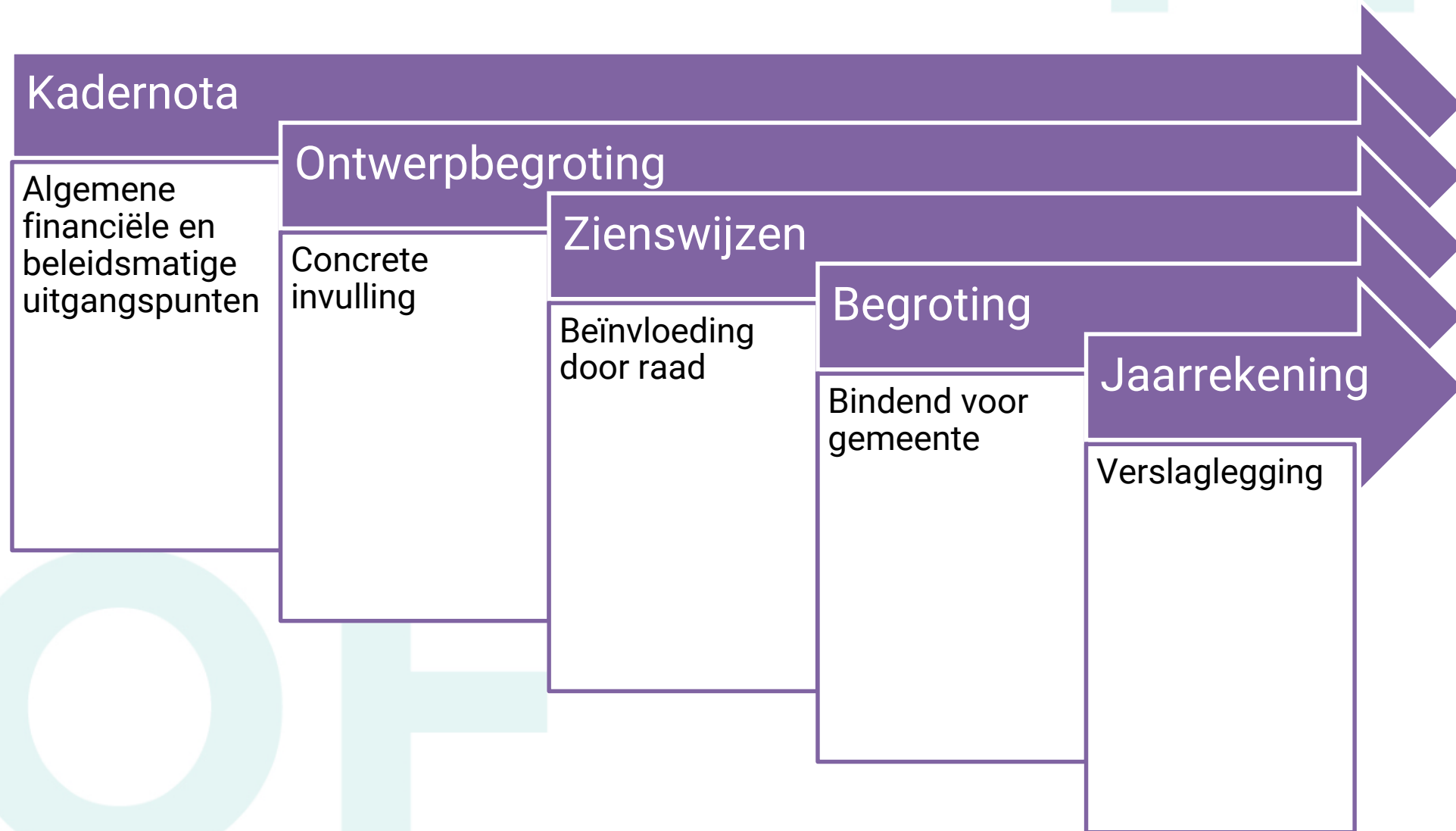
Raadsregeling

Collegeregeling

1. Kaderstelling bij Gemeenschappelijke Regelingen

2. Gewijzigde Wgr

2a. Aanleiding en doel wijziging Wgr

- De Wgr is op 1 juli 2022 gewijzigd.
- Doel van de wetwijziging is om de **democratische legitimiteit** van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van raden te versterken.
- Alle regelingen moeten worden gewijzigd voor **1 juli 2024**.
- Sommige bepalingen uit de Wgr treden direct in werking.
 - Bijvoorbeeld de **zienswijzeprocedure** bij wijziging van een GR: raden geven niet alleen toestemming bij wijziging van een collegeregelings, maar kunnen in een eerdere procedure reageren met een zienswijze.
- De wetwijziging verplicht tot nieuwe bepalingen in bestaande GR-en
 - Gegeven door wetgever: wijziging in termijnen P&C-cyclus en zienswijze treffen/toetreden/uitreden wijzigen regeling → **geen keuzemogelijkheden**.
 - Eigen maatwerk: zienswijze raden bij belangrijke besluiten, participatie inwoners en belanghebbenden, gemeenschappelijke adviescommissie, evaluatie en uittreding → **wel keuzemogelijkheden**.

2b. Wijzigingen per 1 juli 2022

De nieuwe instrumenten

Wettelijk bepaald zonder keuze

- Zienswijze < 8 weken over ontwerp of wijziging, toetreden tot en uittreden uit een regeling waar raad niet in deelneemt (art. 1 Wgr)
- Reactie van (dagelijks) bestuur op zienswijze begroting (art 35 Wgr)
- Aanpassing termijn begrotingscyclus (art. 34, 34b, 35 Wgr)
- Gezamenlijke enquête: onderzoek naar het gevoerde bestuur van het samenwerkingsverband, waar raad geen partij bij is (artikel 155g Gemeentewet)
- Uitbreiding bevoegdheid rekenkamer tot bestuur van het samenwerkingsverband (art.184 Gemeentewet)

2b. Wijzigingen per 1 juli 2022

De nieuwe instrumenten (vervolg)

Wettelijk bepaald en regelen in de GR met keuze

- Zienswijze over specifieke besluiten van bestuur en reactie erop (art. 10 lid 6 Wgr)
- Actieve informatieplicht door bestuur (art. 17 Wgr)
- Evaluatie (art. 11 Wgr)
- Gevolgen uittreding, waaronder gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon en voor het vermogen van de deelnemende gemeenten/provincies (art. 9 Wgr)
- Participatie inwoners en belanghebbenden (art. 10 lid 7 en 8 Wgr)
- Gemeenschappelijke adviescommissie (art. 24a Wgr)

2c. Gewijzigde Wgr - Proces

2c. Waarom een regionale aanpak in Rivierenland?

- Implementatie van de wetswijziging vergt per samenwerkingsverband **afstemming** met veel **stakeholders**: de raden, griffiers, colleges en besturen van de samenwerkingsverbanden, gemeentesecretarissen, juristen van samenwerkingsverbanden en gemeenten, regio-coördinatoren, directeuren van de samenwerkingsverbanden.
- Een regionaal proces **creëert overzicht en duidelijkheid** voor raden en alle colleges, voorkomt bestuurlijke en administratieve drukte, draagt bij aan eenduidige uitgangspunten bij keuzemogelijkheden binnen de Wgr en zorgt overall proces efficiency.
- Het **verenigen van de krachten van de gemeenten en samenwerkingsverbanden** in de regio Rivierenland kan zo een best practice zijn voor heel Nederland: dit is ook gedeeld met het ministerie van BZK
- Uitgangspunten bij het regionale proces hierbij zijn:
 - Raden goed in positie brengen;
 - Maatwerk waar nodig;
 - Gezamenlijk waar kan;
 - Iedereen loopt eigen traject wel helemaal op elkaar afgestemd.

2c. Beoogde Resultaten

PROO

- De regelingen zijn voor de gestelde termijn van **1 juli 2024** gewijzigd.
- Alle betrokkenen zijn in gehele proces, inhoudelijk tijdig en goed **in positie** gebracht.
- Voor alle betrokkenen is **duidelijk** waarom welke (optionele) **keuzes** per gemeenschappelijke regeling zijn gemaakt bij het implementeren van de gewijzigde Wgr.
- Er is een **strak en helder gecoördineerd proces** voor alle betrokkenen doorlopen.
- Voor elke gemeenschappelijke regeling is **maatwerk** toegepast.
- Vanaf de wijziging is de **democratische legitimiteit** van de gemeenschappelijke regelingen versterkt:
 - Door de eenduidige regionale afwegingen worden college, raad en bestuur van een regeling beter in positie gebracht.

PROOF

2c. Afwegingskader met varianten

- Een **specifieke variant**, die helemaal gedetailleerd uitwerkt hoe men te werk gaat in toekomstige situaties. Voordeel is, alles is meteen toetsbaar vastgelegd. Nadeel is, niemand kan in de toekomst kijken, en men legt zich toch vast voor de toekomst.
- Een **dynamische variant**, die juist per geval mogelijk maakt om een eigen dynamiek te creëren. Voordeel is, men maakt dynamiek mogelijk. Nadeel is op voorhand staat niet onomstotelijk vast hoe in toekomstige gevallen wordt gehandeld.
- Een **minimale variant**. Met deze variant wordt voldaan aan het wettelijk vereiste, zonder te veel te tornen aan huidige, goed werkende praktijken.

2c. Korte weergave uitkomsten regionale raadvond

25-09-2023

PROOF

Participatie

- Voorkeur voor variant 2 (dynamisch): het AB zou moeten besluiten.

Gemeenschappelijke adviescommissie

- Voorkeur voor variant 3 (minimaal): afwachten tot welke resultaten PvA van de griffiers leidt.

Actieve informatieplicht

- Voorkeur voor variant 2 (dynamisch): vooraf kan moeilijk worden bepaald welke informatie nodig is. (Algemeen) bestuur moet een jaarplanning opstellen voor belangrijke besluiten. Aangegeven is dat periodiek de raden meegenomen kunnen worden bij actualisatie van het informatieprotocol.

Evaluatie

- Voorkeur voor variant 2 (dynamisch) waarbij een evaluatie halverwege een raadsperiode uitgevoerd kan worden.

Uittreding

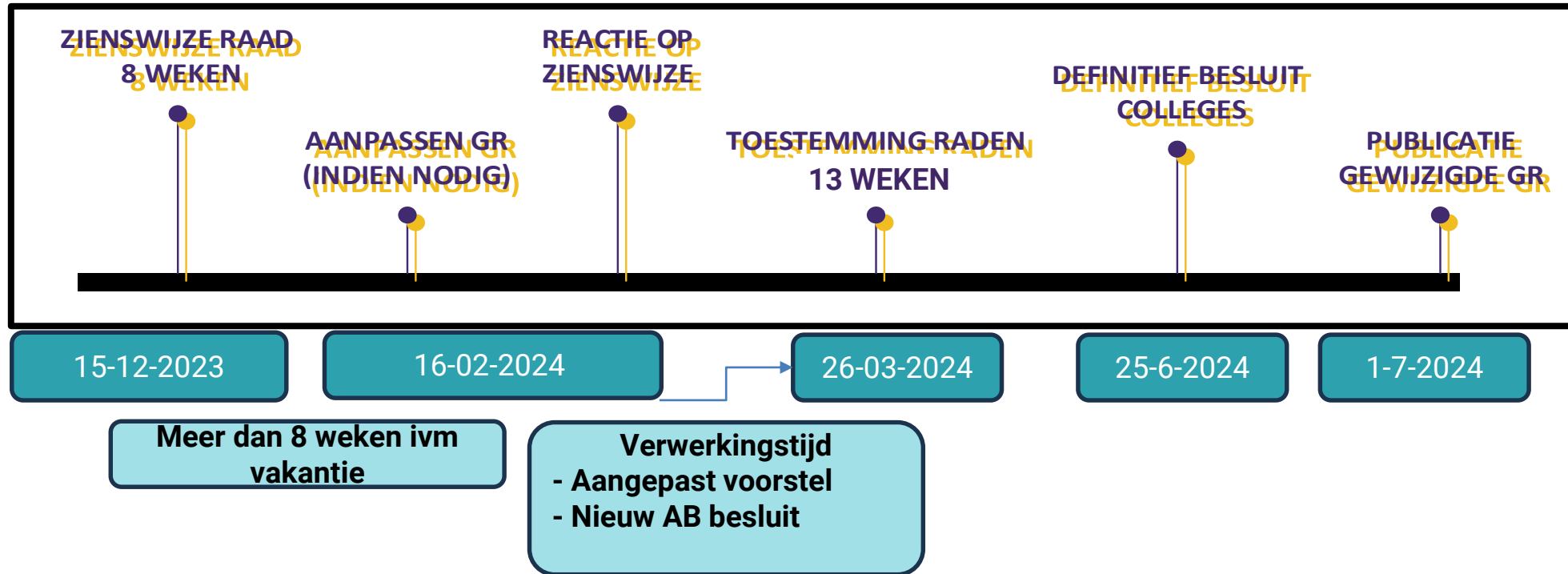
- Voorkeur voor variant 2 (dynamisch): Naar voorbeeld van de uittredingsregeling bij UBR.

Zienswijze specifieke besluiten

- Voorkeur voor variant 2 (dynamisch): Adviesrol van de regionale agendacommissie gebruiken. (Algemeen) bestuur moet een jaarplanning opstellen voor belangrijke besluiten (zie informatieplicht).

PROOF

2c. Proces besluitvorming en plannin

2c. Planning zienswijze

Zienswijze procedure	
Regiocoördinatoren zetten bestuursvoorstel op agenda voor collegevergadering 19-12	12-12-2023
Programmamateam verzendt bestuurs- en raadsvoorstel tegelijk aan regiocoördinatoren (college), griffiers (raad) en deelnemers buiten de regio	15-12-2023
Voorstel wordt aangeboden aan college en raad	15-12-2023
Colleges behandelen voorstel	19-12-2023
Kerstvakantie	25-12-2023 - 5-1-2024
Uiterste datum zienswijze raad	16-2-2024
Regiocoördinatoren of griffies leveren zienwijzen aan bij programmamateam	17-2-2024